ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΕ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ

Τεύχος 192, Μάρτιος 2012

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Η απεργία είναι το πιο σημαντικό μέσο πίεσης των συνδικάτων για την επίτευξη των οικονομικών και θεσμικών διεκδικήσεών τους και αντιπροσωπεύει την ικανότητα των μισθωτών να επιφέρουν δυσλειτουργίες, εφόσον διακόπτεται η εργασιακή και παραγωγική διαδικασία, σε εκείνους από τους οποίους ζητούν την ικανοποίηση των αιτημάτων τους, δηλαδή στην εκάστοτε εξουσία είτε πολιτική (κυβέρνηση) είτε οικονομική (εργοδότες). Ο θεσμός της απεργίας αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα που χαρακτηρίζουν την βιομηχανική και την «μεταβιομηχανική» εποχή. Η συλλογική αποχή από την εργασία, ως έκφραση συλλογικής διεκδίκησης του αδύνατου πόλου της εργασιακής σχέσης αλλά και κύριου συντελεστή του παραγόμενου πλούτου, συνιστά βασικό παράγοντα στην ιστορική εξέλιξη του περιεχομένου της μισθωτής εργασίας και της πορείας του κοινωνικού κράτους. Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ σε αυτό το τεύχος, παρουσιάζει άρθρο σχετικά με το απεργιακό κίνημα στην Ελλάδα κατά το 2011 καθώς επίσης και άρθρο σχετικά με την εξέλιξη της ευελιξίας και της απορρύθμισης της εργασίας και την διακήρυξη της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων για την Ελλάδα. Τέλος, παρουσιάζονται οι δραστηριότητες του ΙΝΕ το τελευταίο διάστημα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Γιάννης Παναγόπουλος
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Σάββας Ρομπόλης, Γιάννης Κουζής, Πέτρος Λινάρδος - Ρυλμόν, Βασίλης Παπαδόγαμβρος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Σάββας Ρομπόλης
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γ. Κολλιάς, Δ. Κατσορίδας
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ιουλιανού 24 Αθήνα, Τηλ: 210 8202247, Fax: 210 8202202
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** vpetrak@inegsee.gr
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811

ΤΟ ΑΠΕΡΓΙΑΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΑΠΕΡΓΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2011 *

των Δημήτρη Κατσορίδα
Σοφίας Λαμπουσάκη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η απεργία είναι το πιο σημαντικό μέσο πίεσης των συνδικάτων για την επίτευξη των οικονομικών και θεσμικών διεκδικήσεών τους και αντιπροσωπεύει την ικανότητα των μισθωτών να επιφέρουν δυσλειτουργίες, εφόσον διακόπτεται η εργασιακή και παραγωγική διαδικασία, σε εκείνους από τους οποίους ζητούν την ικανοποίηση των αιτημάτων τους, δηλαδή στην εκάστοτε εξουσία είτε πολιτική (κυβέρνηση) είτε οικονομική (εργοδότες).

Ο θεσμός της απεργίας αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα που χαρακτηρίζουν την βιομηχανική και την «μεταβιομηχανική» εποχή. Η συλλογική αποχή από την εργασία, ως έκφραση συλλογικής διεκδίκησης του αδύνατου πόλου της εργασιακής σχέσης αλλά και κύριου συντελεστή του παραγόμενου πλούτου, συνιστά βασικό παράγοντα στην ιστορική εξέλιξη του περιεχομένου της μισθωτής εργασίας και της πορείας του κοινωνικού κράτους.

Στην Ελλάδα το απεργιακό δικαίωμα αποκτά και συνταγματική κατοχύρωση (αρ.23 & 2 Σ) μετά την πτώση της απριλιανής δικτατορίας, το 1974, ενώ το σύγχρονο ειδικό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του είναι προϊόν της τελευταίας 30ετίας. Ωστόσο, η ιστορία του απεργιακού φαινομένου στην Ελλάδα περνά μέσα από πολλά στάδια και είναι στενά συνδεδεμένη με την εκάστοτε πολιτική και κοινωνική συγκυρία καθώς και με την πορεία του ελληνικού εργατικού και συνδικαλιστικού κινήματος. Στο πλαίσιο της σταθερής κοινοβουλευτικής νομιμότητας στη χώρα, η απεργία λειτουργεί υπό νέους όρους, αν και εξακολουθεί να διατηρεί στοιχεία του κρατικού παρεμβατισμού ως προς τις προϋποθέσεις νόμιμης λειτουργίας του απεργιακού δικαιώματος.

* Το εν λόγω κείμενο περιλαμβάνει τα βασικά συμπεράσματα της υπο δημοσίευση Έρευνας, με γενικό τίτλο: «Το απεργιακό φαινόμενο στην Ελλάδα. Διαχρονική εξέλιξη και καταγραφή των απεργιών κατά το 2011». Η Έρευνα έγινε στο πλαίσιο του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ και του Παρατηρητηρίου Κοινωνικών, Οικονομικών/Δημοσιονομικών Εξελίξεων, Φτώχειας και Ανισοτήτων. Συντελεστές τις Έρευνας είναι οι: Δημήτρης Κατσορίδας και Σοφία Λαμπουσάκη. Συντονιστής Έργου: Γιάννης Κουζής.

Η απεργιακή δραστηριότητα στην Ελλάδα παρουσιάζει ιδιαίτερη έξαρση κατά τις δεκαετίες του ’70 και του ’80 και κατά την πρώτη τριετία της δεκαετίας του ’90 εκδηλώνοντας τη συγκρουσιακή διάσταση των κοινωνικών σχέσεων που χαρακτηρίζει την ελληνική περίπτωση και την παραδοσιακή συγκρουσιακή πολιτική που υιοθετεί το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα απέναντι στη στάση που εισπράττει από τις πολιτικές της εργοδοσίας και του κράτους. Στη συνέχεια υποχωρεί η ένταση του συγκρουσιακού κλίματος με την υποχώρηση της δύναμης των συνδικάτων και την υιοθέτηση συναινετικών στοιχείων που ενισχύουν την παρουσία τους, χωρίς ωστόσο να ανατρέπεται η συγκρουσιακή παράδοση που εκδηλώνεται με πολλές αφορμές στο διάστημα της τελευταίας 20ετίας, ιδιαίτερα μάλιστα κατά την περίοδο έντασης της οικονομικής κρίσης και των πολιτικών του Μνημονίου που επιφέρουν ριζικές ανατροπές στο περιεχόμενο των εργασιακών σχέσεων και των κοινωνικών δικαιωμάτων, ενώ δοκιμάζεται με δραματικούς όρους το δικαίωμα στην απασχόληση. Οι εξελίξεις αυτές αποτυπώνονται και στη διαχρονική πορεία του απεργιακού φαινομένου στην Ελλάδα.

Η μελέτη που ακολουθεί επιχειρεί να αποτυπώσει την εικόνα των απεργιακών κινητοποιήσεων από το 1974 μέχρι σήμερα. Σε αυτό το πλαίσιο παρουσιάζεται με συνοπτικό τρόπο η σύγχρονη θεσμική λειτουργία της απεργίας παράλληλα με την διαχρονική ανάλυση του απεργιακού φαινομένου κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο. Σε πρώτο στάδιο αναλύεται η διαχρονική εξέλιξη των απεργιών της περιόδου 1974-1999 κατά την οποία και καταγράφονται με συνοπτικό τρόπο οι απεργιακές κινητοποιήσεις από το Υπουργείο Εργασίας. Δυστυχώς και αυτή η στατιστική καταγραφή με τις όποιες αδυναμίες της, διακόπτεται το 1999 και στα μέσα της επόμενης δεκαετίας επιχειρείται η αποτύπωση των απεργιών με τρόπο που απέχει σε πολύ μεγάλο βαθμό από την απεικόνιση της απεργιακής πραγματικότητας.

Το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ υπό αυτά τα δεδομένα αναλαμβάνει ένα νέο εγχείρημα. Επιχειρεί να καταγράψει τον αριθμό των απεργιών, το επίπεδο συνδικαλιστικής οργάνωσης, τους κλάδους, καθώς επίσης που κηρύσσονται, και, τέλος, το περιεχόμενο των αιτημάτων που συνδέονται με τις καταγεγραμμένες απεργίες.

Το εγχείρημα αυτό αποσκοπεί στην κάλυψη ενός σοβαρού κενού αναφορικά με την καταγραφή και την εξέλιξη του απεργιακού φαινομένου στην Ελλάδα, ενώ δίνει μια ιδιαίτερη έμφαση στα απεργιακά αιτήματα με στόχο την διαχρονική αξιολόγησή τους. Για τον σκοπό αυτό αντλούνται στοιχεία από συνδικαλιστικές πηγές (δελτία τύπου, άμεση επικοινωνία) σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των δημοσιευμάτων του ημερήσιου και περιοδικού τύπου σε πανελλαδικό και τοπικό επίπεδο, παράλληλα με τα δημοσιεύματα του ηλεκτρονικού τύπου.

2. Οι απεργίες κατά το 2011

Η καταγραφή των απεργιών, για το έτος 2011, σύμφωνα με έρευνα του ΙΝΕ,[1] μας δίνει, καταρχήν, την εξής εικόνα: Με βάση την επεξεργασία των ποσοτικών στοιχείων

1. Υπό δημοσίευση. Σε αυτό το σημείωμα παρατίθενται τα βασικά συμπεράσματα.

καταγράφονται περίπου τετρακόσιες σαράντα πέντε (445) απεργίες και στάσεις εργασίας. Διακόσιες σαράντα (240) απεργίες στον ιδιωτικό τομέα και ενενήντα μία (91) απεργίες στον Δημόσιο τομέα. Εβδομήντα (70) απεργίες πραγματοποιήθηκαν στις Δημόσιες Επιχειρήσεις Κοινής Ωφέλειας (ΔΕΚΟ) και διακόσιες είκοσι τέσσερις (224) απεργίες σε επιχειρησιακό επίπεδο. Οι τομεακές απεργίες ανήλθαν στις δεκαπέντε (15), ενώ εξαγγέλθηκαν επτά (7) διατομεακές[2]. Πραγματοποιήθηκαν, επίσης, εξήντα δύο (62) απεργίες σε επίπεδο κλάδου, τριάντα τέσσερις (34) ομοιοεπαγγελματικές, και δύο (2) απεργίες τοπικού–περιφερειακού χαρακτήρα.[3] Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν εκατόν πενήντα οκτώ (158) στάσεις εργασίας, διακόσιες (200) εικοσιτετράωρες απεργίες και ογδόντα τέσσερις (84) σαρανταοκτάωρες απεργίες. Επιπρόσθετα, εντός του 2011, με βάση πάντα τα καταγεγραμμένα στοιχεία, πραγματοποιήθηκαν και εννιά (9) απεργίες διαρκείας, στοιχεία, πραγματοποιήθηκαν και εννιά (9) απεργίες διαρκείας, των οποίων η διάρκεια δεν ξεπέρασε τις 10 ημέρες, εκτός από αυτήν στην «Ελληνική Χαλυβουργία» και στον τηλεοπτικό σταθμό «ALTER», όπως θα δούμε παρακάτω. Οι απεργίες αυτές έλαβαν χώρα σε μεγάλους ομίλους επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα. Η απεργιακή δράση, πολλές φορές, εκδηλώθηκε και με τη μορφή καταλήψεων χώρων εργασίας, στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα της οικονομίας. Οι καταλήψεις που καταγράφηκαν συνολικά ανέρχονται σε πενήντα τρεις (53). Τέλος, καταγράφηκαν και τέσσερις (4) γενικές πανελλαδικές-πανεργατικές απεργίες, ενώ σε δώδεκα (12) περιπτώσεις αναφέρονται περιφρουρήσεις των χώρων εργασίας, από τους απεργούς, προκειμένου να εμποδιστεί η λειτουργία της επιχείρησης ή η μεταφορά μηχανημάτων.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΑΠΕΡΓΙΑΚΩΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Αιτήματα	Απεργίες
Μη απόλυση / Επαναπρόσληψη εργαζομένων	122
Καταβολή δεδουλευμένων	112
Ενάντια στην αναδιάρθρωση / ιδιωτικοποίηση / κλείσιμο / συγχώνευση / μετεγκατάσταση επιχείρησης / τμημάτων επιχείρησης / υπηρεσιών και στις συνέπειές τους για τις εργασιακές σχέσεις	105
Ενάντια στις μειώσεις μισθών	73
Ευρύτερα ζητήματα εργασιακών σχέσεων / αιτήματα πολιτικού χαρακτήρα	51
Ενάντια στην εφαρμογή της εργασιακής εφεδρείας	45
Τήρηση των προβλεπόμενων από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας	35
Υπογραφή συλλογικής σύμβασης εργασίας	33
Μη εφαρμογή ή ανάκληση της επιβολής συστήματος εκ περιτροπής εργασίας	14
Συνταξιοδοτικά ζητήματα / κοινωνικοασφαλιστικά ζητήματα / ΒΑΕ	12
Ζητήματα χρόνου εργασίας	8
Ενάντια στις διώξεις συνδικαλιστών	6
Ενάντια στη βλαπτική μεταβολή των ατομικών συμβάσεων εργασίας	6
Βελτίωση των συνθηκών υγείας και ασφάλειας	4

2. Οι διατομεακές απεργίες αφορούν την απεργιακή δράση σε περισσότερο από έναν τομέα της οικονομίας π.χ. Ιδιωτικό τομέα και ευρύτερο δημόσιο τομέα ή Ιδιωτικό και δημόσιο τομέα ταυτόχρονα.
3. Πρόκειται για απεργίες που πραγματοποίησαν τοπικά Εργατικά Κέντρα.

Κατά το 2011 συνηθέστερη αιτία απεργιακών κινητοποιήσεων αποτελεί το αίτημα για τη μη απόλυση ή για επαναπρόσληψη εργαζομένων. Ειδικότερα, το συγκεκριμένο αίτημα καταγράφεται σε 122 περιπτώσεις[4]. Το αίτημα για μη απολύσεις ή για επαναπρόσληψη εργαζομένων προβάλλεται κυρίως στο πλαίσιο απεργιών που πραγματοποιούνται από εργαζομένους επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας. Καταγράφονται σχετικές απεργίες σε επιχειρήσεις μιας ευρείας σειράς κλάδων της οικονομίας, κυρίως όμως σε επιχειρήσεις του κλάδου των μέσων μαζικής ενημέρωσης, σε βιομηχανίες, στις τηλεπικοινωνίες, σε καζίνο, σε εταιρείες κατασκευάστριες δημοσίων έργων κ.ά. Επιπλέον, πραγματοποιούνται απεργίες με το συγκεκριμένο αίτημα σε ομοιοεπαγγελματικό επίπεδο (ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί, γιατροί του ΙΚΑ) και σε κλαδικό επίπεδο (εργαζόμενοι στον κλάδο μετάλλου, εργαζόμενοι στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, εργαζόμενοι σε καζίνο). Τέλος, το αίτημα για μη απόλυση ή επαναπρόσληψη εργαζομένων αφορά σε μια σειρά περιπτώσεων τους εργαζόμενους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου σε φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (κυρίως ΟΤΑ, Υπουργεία), με αίτημα είτε την ανανέωση των συμβάσεων / μη απόλυση είτε τη μονιμοποίησή τους. Οι απεργίες αυτές, πέραν από τις απεργίες που πραγματοποιούνται από τα ίδια τα σωματεία των εκτάκτων, έχουν και τη μορφή απεργίας αλληλεγγύης και κηρύσσονται είτε από την ΑΔΕΔΥ ή τη ΓΣΕΕ είτε από την αντίστοιχη δευτεροβάθμια οργάνωση είτε από το επιχειρησιακό σωματείο των μονίμων.

Η διεκδίκηση των δεδουλευμένων αποδοχών αποτελεί τη δεύτερη συνηθέστερη αιτία απεργιακών κινητοποιήσεων (καταγράφονται 112 σχετικές απεργίες). Οι απεργίες με αίτημα την καταβολή δεδουλευμένων πραγματοποιούνται βεβαίως σε επιχειρησιακό επίπεδο. Σχεδόν όλες οι απεργίες που καταγράφονται στις επιχειρήσεις του κλάδου των μέσων μαζικής ενημέρωσης προβάλουν το αίτημα για καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών. Περαιτέρω, απεργίες με αίτημα την καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών καταγράφονται σε βιομηχανίες και εργοστάσια, όπως ιδίως σε μεταλλοβιομηχανίες, σωληνουργίες, εργοστάσια και βιομηχανίες παρασκευής και επεξεργασίας χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων, αρτοβιομηχανίες, γαλακτοβιομηχανίες, κλωστήρια κ.ά., καθώς επίσης σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, σε κατασκευάστριες εταιρείες τεχνικών και δημοσίων έργων, καθώς και σε εμπορικά καταστήματα (σούπερ-μάρκετ). Το αίτημα για καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών αφορά κυρίως τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας. Όσον αφορά τον δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, το αίτημα για την καταβολή δεδουλευμένων προβάλλεται κυρίως από εργαζόμενους σε νοσοκομεία και από συμβασιούχους εργαζόμενους σε δομές του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Το τρίτο σε συχνότητα αίτημα απεργιακών κινητοποιήσεων αφορά ζητήματα ανα-

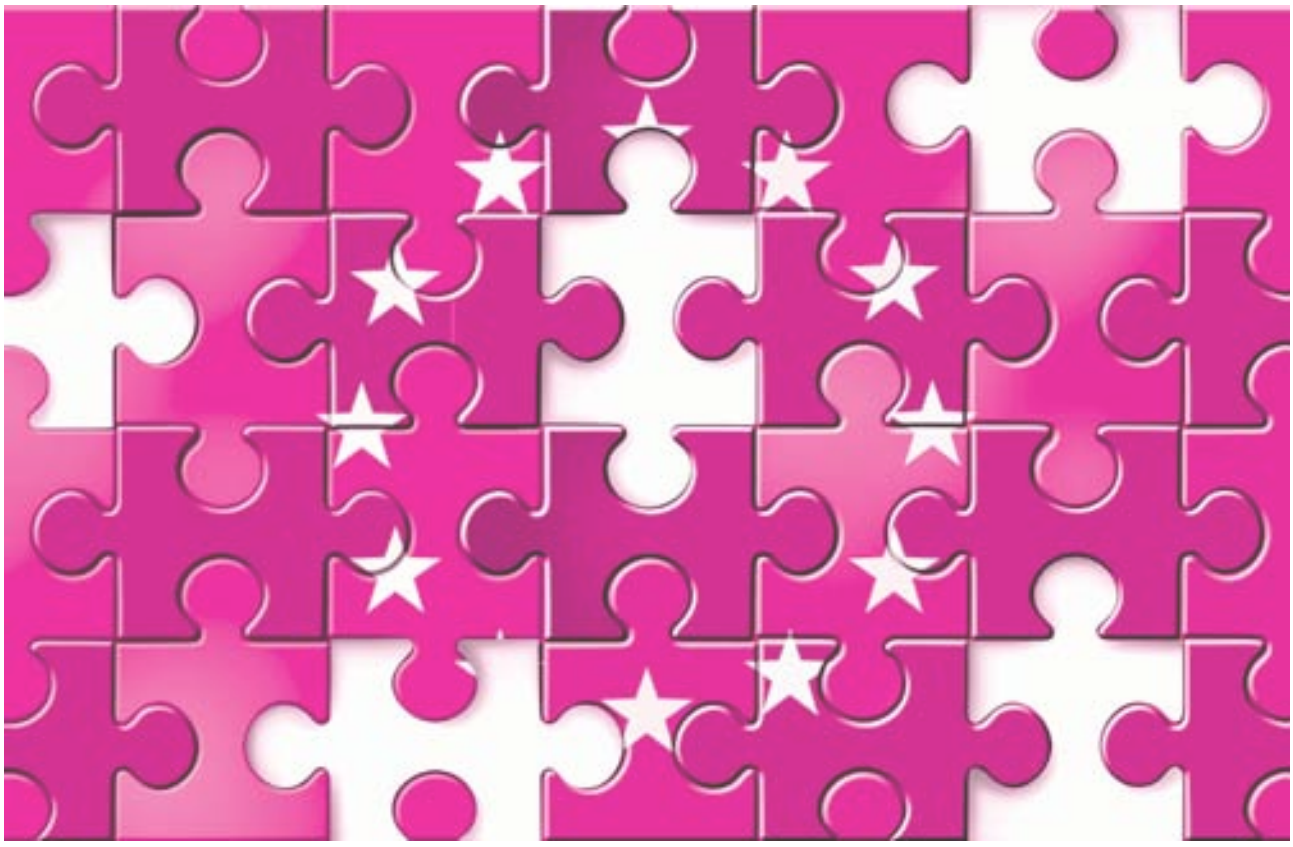
4. *Εάν ωστόσο ήθελε θεωρηθεί ότι το αίτημα για μη εφαρμογή του συστήματος εργασιακής εφεδρείας αποτελεί στην ουσία αίτημα για μη απολύσεις, τότε το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται σε σημαντικά ανώτερο επίπεδο. Ειδικότερα, σε αυτήν την περίπτωση το αίτημα για μη απολύσεις καταγράφεται σε 167 περιπτώσεις.*

διαρθρώσεων, ιδιωτικοποιήσεων, συγχώνευσης-εξαγοράς-μετεγκατάστασης ή και κλείσιμο επιχειρήσεων, τμημάτων επιχειρήσεων ή υπηρεσιών, καθώς και τις συνέπειές τους για τις εργασιακές σχέσεις. Στην κατηγορία αυτή καταγράφονται περίπου 105 απεργίες, που είναι κυρίως απεργίες των εργαζομένων στο δημόσιο και στις ΔΕΚΟ, οι οποίοι αντιδρούν στην αναδιάρθρωση βάσει νομοθετικής ρύθμισης των φορέων/επιχειρήσεων στους οποίους εργάζονται, όπως είναι οι απεργίες των εργαζομένων στα μέσα μαζικής μεταφοράς και ιδίως στις αστικές συγκοινωνίες, στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στην πολιτική αεροπορία, στην υγεία και στην ΕΡΤ. Επιπλέον, στην κατηγορία αυτή καταγράφονται απεργίες εργαζομένων που αντιδρούν στην πώληση μετοχών των επιχειρήσεων στις οποίες εργάζονται σε ιδιώτες, όπως είναι η απεργία των εργαζομένων στην Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, στον ΟΤΕ, στον ΟΠΑΠ και στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο. Τέλος, σε αυτή την κατηγορία υπάγονται και οι απεργίες των εργαζομένων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες δεν αποτελούν πρώην ΔΕΚΟ και δεν κατέχει σημαντικό ποσοστό του μετοχικού τους κεφαλαίου το δημόσιο, με αίτημα κυρίως να μην μετεγκατασταθεί η βιομηχανία, να μην κλείσει ή να επαναλειτουργήσει το εργοστάσιο.

Σε 73 περιπτώσεις απεργιών διατυπώνεται το αίτημα για μη πραγματοποίηση μειώσεων μισθών (κυρίως στον ιδιωτικό τομέα) ή ενάντια στις ήδη πραγματοποιηθείσες μειώσεις μισθών (κυρίως στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα). Στον ιδιωτικό τομέα οι απεργίες με το συγκεκριμένο αίτημα πραγματοποιούνται κυρίως σε επιχειρησιακό επίπεδο (μέσα μαζικής ενημέρωσης, τηλεπικοινωνίες, ιδιωτικές κλινικές, βιομηχανίες κ.λπ.), αλλά και σε κλαδικό επίπεδο (μέσα μαζικής ενημέρωσης, ναυτιλία), ενώ στον δημόσιο τομέα πραγματοποιούνται κυρίως σε ομοιοεπαγγελματικό ή κλαδικό επίπεδο (εργαζόμενοι στην τοπική αυτοδιοίκηση, στα λιμάνια, σε Υπουργεία).

Σε 51 περιπτώσεις καταγράφονται απεργίες που αφορούν ευρύτερα ζητήματα εργασιακών σχέσεων και συνήθως είναι πολιτικού χαρακτήρα, καθώς απευθύνονται στο κράτος. Εδώ υπάγονται κυρίως οι απεργίες της ΓΣΕΕ και της ΑΔΕΔΥ με αιτήματα που έχουν αντιμνημονιακό χαρακτήρα και αφορούν το σύνολο των συλλογικών και ατομικών εργασιακών σχέσεων των μισθωτών στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και κοινωνικοασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ζητήματα (όπως: σεβασμός της συλλογικής αυτονομίας, εναντίωση στην εκ περιτροπής εργασία και τις ελαστικές μορφές απασχόλησης, αντιμετώπιση της ανεργίας, αποτροπή των απολύσεων, εναντίωση στις μεταβολές του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στις ΔΕΚΟ, καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, εναντίωση στο σύστημα της εργασιακής εφεδρείας, εναντίωση στις μειώσεις μισθών, ενάντια στα «χαράτσια» κ.λπ.). Στην περίπτωση αυτή υπάγεται επιπλέον μια σειρά απεργιών που κηρύσσουν Ομοσπονδίες και Εργατικά Κέντρα προβάλλοντας ευρύτερα-πολιτικά αιτήματα.

Από τα μέσα Σεπτεμβρίου του 2011 σημειώνονται απεργίες εργαζομένων στον δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα ενάντια στην εφαρμογή του μέτρου της εργασιακής εφεδρείας. Ειδικότερα, καταγράφονται 45 απεργίες που προβάλλουν

το συγκεκριμένο αίτημα. Το αίτημα για μη εφαρμογή της εργασιακής εφεδρείας είναι στην ουσία αίτημα για μη πραγματοποίηση απολύσεων.

Το αίτημα για τήρηση των προβλεπόμενων από συλλογικές συμβάσεις εργασίας καταγράφεται 35 φορές σε περιπτώσεις απεργιών που πραγματοποιούνται σε επιχειρησιακό επίπεδο (μέσα μαζικής ενημέρωσης, βιομηχανίες, τράπεζες).

Το αίτημα για υπογραφή συλλογικής σύμβασης εργασίας καταγράφεται 33 φορές και διατυπώνεται τόσο σε επιχειρησιακό (εταιρείες κλάδου τηλεπικοινωνιών, κλάδου τροφίμων, καζίνο, μέσα μαζικής ενημέρωσης κ.ά.) όσο και σε κλαδικό επίπεδο (εργαζόμενοι στον κλάδο πετρελαίου, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, σε καζίνο).

Περαιτέρω, καταγράφονται 14 περιπτώσεις απεργιών με αίτημα τη μη εφαρμογή ή την ανάκληση της επιβολής συστήματος εκ περιτροπής εργασίας. Μεταξύ των περιπτώσεων αυτών συναντώνται κυρίως απεργίες σε επιχειρησιακό επίπεδο (όπως σε μέσα μαζικής ενημέρωσης, σε εμπορικά καταστήματα, σε ιδιωτικές κλινικές, σε κλωστήρια), δυο κλαδικές (μια των εργαζομένων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και μια των εργαζομένων στα ναυπηγεία), ενώ το αίτημα για μη εφαρμογή εκ περιτροπής εργασίας διατυπώνεται και σε γενικές απεργίες της ΓΣΕΕ και της ΑΔΕΔΥ.

Καταγράφονται 12 απεργίες με αιτήματα συνταξιοδοτικά και κοινωνικοασφαλιστικά.

Τέλος, καταγράφονται απεργίες με αιτήματα που αφορούν τον χρόνο εργα-

σίας (8 περιπτώσεις), την αλληλεγγύη σε συνδικαλιστές που υφίστανται δυσμενή μεταχείριση (6 περιπτώσεις), την αντίθεση στην εν γένει βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας (4 περιπτώσεις) -εντούτοις, σημειώνεται ότι και η μείωση μισθών, που αναφέρεται παραπάνω, αποτελεί βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας- καθώς και την βελτίωση και τον σεβασμό των προδιαγραφών υγείας και ασφάλειας (4 περιπτώσεις).

3. Συμπεράσματα

Η έξαρση των απεργιακών κινητοποιήσεων το 2011, ως αποτέλεσμα των αλλεπάλληλων μνημονιακών προγραμμάτων, τείνουν να επιδράσουν σοβαρά στην αλλαγή του κοινωνικού και πολιτικού κλίματος στην Ελλάδα με αποτέλεσμα οι κυρίαρχοι πολιτικοί σχεδιασμοί για το μέλλον να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό και από την δυναμική της κίνησης του εργατικού παράγοντα.

Παρατηρώντας τις απεργιακές κινητοποιήσεις όχι μόνο του 2011, αλλά γενικά των τριών τελευταίων ετών, βλέπουμε ότι αυτές δεν έχουν πολλά κοινά με τις απεργίες του παρελθόντος. Διότι, σε αυτές δεν συμμετέχει μόνο μια μικρή μειοψηφία μισθωτών, ούτε οι εργαζόμενοι απέχουν απλά από την εργασία τους, αλλά πλέον όλοι έχουν κάποιο λόγο που τους ωθεί να απεργούν και συν τοις άλλοις προχωρούν και σε νέες μορφές κινητοποιήσεων, όπως για παράδειγμα είναι οι καταλήψεις εργασιακών χώρων.

Η πλειοψηφία των απεργιακών κινητοποιήσεων το 2011 στον ιδιωτικό τομέα αφορά, πρωτίστως, την μη καταβολή των δεδουλευμένων αποδοχών από τους εργοδότες προς τους εργαζόμενους, τις απολύσεις οι οποίες πήραν τη μορφή χιονοστιβάδας, καθώς επίσης και την επιβολή της εκ περιτροπής εργασίας. Επίσης, άλλα αιτήματα τα οποία προκάλεσαν απεργιακές κινητοποιήσεις στον ιδιωτικό τομέα ήταν η μη τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων των εργοδοτών που απορρέουν από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, η προσπάθειά τους να αλλάξουν μονομερώς υπέρ τους τις ατομικές συμβάσεις, τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά μέτρα από την κυβέρνηση, αλλά και οι παραβιάσεις της ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας από την πλευρά των εργοδοτών.

Άλλα ζητήματα που έγιναν η αιτία απεργιακών κινητοποιήσεων ήταν οι επιχειρούμενες μειώσεις των μισθών, η προσπάθεια των εργοδοτών να επιβάλουν απλήρωτη εργασία, οι χειροτέρευση των συνθηκών εργασίας, η δίωξη της συνδικαλιστικής δράσης, η μετεγκατάσταση επιχειρήσεων ή η μεταφορά του εξοπλισμού τους, γεγονός που σήμαινε την απώλεια θέσεων εργασίας.

Τα αιτήματα που έθεσαν οι μισθωτοί εργαζόμενοι ήταν η καταβολή των δεδουλευμένων, το σταμάτημα των απολύσεων, η επαναπρόσληψη απολυμένων, η μη επιβολή ή η ανάκληση της επιβολής συστήματος εκ περιτροπής εργασίας, η επαναλειτουργία επιχειρήσεων που οδηγήθηκαν σε διακοπή της λειτουργίας τους, καθώς επίσης το σταμάτημα πρόσθετων οικονομικών επιβαρύνσεων (όπως, τα χαράτσια) για τους εργαζόμενους κ.ά.

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών

Ερευνών (ΙΟΒΕ) και το Εργαστήριο Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΒΕΟ-ΕΜΠ) με την συνεργασία της εταιρείας Public Issue, σχετικά με τις προβλέψεις για τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους το 2012, η συγκράτηση ή η μείωση των τακτικών αποδοχών του προσωπικού θα είναι η κύρια μέθοδος αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης, ενώ η πλειονότητα των επιχειρήσεων δεν προτίθεται καταρχήν να προβεί σε απολύσεις εργαζομένων. Ενδεικτικά, προβλέπεται ότι το 69% των επιχειρήσεων του δείγματος θα προχωρήσει σε συγκράτηση ή μείωση των τακτικών αποδοχών του προσωπικού, το 44% σε περικοπή πριμ και επιδομάτων παραγωγικότητας, το 43% σε περικοπή έμμεσων παροχών, το 34% σε μείωση των τιμών, το 34% σε προσαρμογή του χρόνου εργασίας και το 28% σε μείωση του αριθμού των απασχολουμένων. Την ίδια στιγμή η εν λόγω έρευνα δείχνει ότι οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις σημειώνουν ισχυρές επιδόσεις σε σχέση με τις πολύ μικρού μεγέθους επιχειρήσεις, ενώ η εξωστρέφεια αποδεικνύεται βασικός παράγοντας καλών οικονομικών επιδόσεων. Σχετικά με την επενδυτική δραστηριότητα, το 73% των επιχειρήσεων που προχωρούν σε επενδύσεις κατά τη διετία 2011-2012, το 2010 σημείωσαν κέρδη, ενώ για το 2011 αναμένουν ανοδικές ή σταθερές πωλήσεις. Η τρέχουσα διετία χαρακτηρίζεται από εξασθένηση των επενδύσεων, αναμένοντας επενδύσεις μόνο από το 40% των επιχειρήσεων, σε αντίθεση με το 60% κατά τη διετία 2009-2010, κατά την οποία πραγματοποίησαν επενδύσεις ύψους 5,1 δις. ευρώ, παρά το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον.[5] Από τα προαναφερθέντα στοιχεία φαίνεται ότι υπάρχει ισχυρό τμήμα επιχειρήσεων, οι οποίες προσπαθούν να προστατεύσουν τα κέρδη τους ή να περιορίσουν την πτώση της οικονομικής τους δραστηριότητας σε βάρος της μισθωτής εργασίας, πρωτίστως με μειώσεις στις αποδοχές. Αυτή, βεβαίως, η εξέλιξη δεν αναιρεί το γεγονός ότι υπάρχει απώλεια εργασίας σε μια σειρά τομείς και κλάδους της μεταποιητικής βιομηχανίας. Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), από το δεύτερο τρίμηνο του 2008 έως το ίδιο τρίμηνο του 2011, δηλαδή από τότε που ξέσπασε η κρίση, οι απασχολούμενοι στον εν λόγω τομέα μειώθηκαν από 538.784 άτομα σε 416.989, με συνέπεια να χαθούν 121.800 θέσεις εργασίας.[6] Την μεγαλύτερη απώλεια θέσεων εργασίας, σε σχέση με την προ κρίσης περίοδο, παρουσιάζουν οι κλάδοι των μη μεταλλικών ορυκτών, των κατασκευών, της κλωστοϋφαντουργίας, των ενδυμάτων, των εκτυπώσεων, της ενημέρωσης και των μεταλλικών προϊόντων.

Όσον αφορά τον δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα της οικονομίας, το κύριο αίτημα των απεργιακών κινητοποιήσεων ήταν το μέτρο της εργασιακής εφεδρείας για τους δημόσιους υπαλλήλους, το οποίο ουσιαστικά οδηγούσε στην απόλυση ενός μεγάλου και αρκετά έμπειρου ανθρώπινου δυναμικού στις δημόσιες υπηρεσίες, συμβάλλοντας τα μέγιστα στην λειτουργική τους αποδιάρθρωση. Επιπλέον,

5. Για περισσότερα δες εφημερίδα «*Χρηματιστήριο*», 14-12-2011, σελ. 6, με γενικό τίτλο, «Δυσοίωνες εκτιμήσεις για εταιρείες-εργαζόμενους το 2012».

6. Δες εφημερίδα «*Αυριανή*», 22-9-2011, σελ. 15.

σημειώθηκαν σημαντικές απεργιακές κινητοποιήσεις αλλά και δράσεις υποστήριξης και αλληλεγγύης στους συμβασιούχους του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με αίτημα την μετατροπή των συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου. Επίσης, η πρακτική της μη καταβολής δεδουλευμένων, οι περικοπές κονδυλίων προς τους φορείς του δημοσίου και οι πολιτικές ιδιωτικοποίησης μέρους αυτών, η δυσμενής μεταβολή των όρων εργασίας, οι οριζόντιες μειώσεις των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων, αλλά και οι επιπλέον περικοπές μέσω της εφαρμογής του ενιαίου μισθολογίου, αποτέλεσαν τις αιτίες που προκάλεσαν απεργιακό αναβρασμό στο χώρο του δημόσιου τομέα.

Ως προς τις μορφές των απεργιακών κινητοποιήσεων, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα, παρατηρείται ποικιλία δράσεων, η οποία περιλαμβάνει στάσεις εργασίας, καθώς επίσης 24ωρες και 48ωρες απεργίες ή απεργίες διαρκείας και καταλήψεις χώρων εργασίας για μικρό ή και μεγάλο χρονικό διάστημα. Ειδικότερα: στις 20-1-2011 η ΓΣΕΕ και η ΑΔΕΔΥ πραγματοποιούν 4ωρη στάση εργασίας σε ένδειξη αλληλεγγύης στους συμβασιούχους του δημόσιου, του ευρύτερου δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Στις 23-2-2011 πραγματοποιείται η πρώτη Γενική-Πανελλαδική, 24ωρη απεργία του έτους, με την οποία ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ αναδεικνύουν το σύνολο του διεκδικητικού τους πλαισίου, το οποίο αφορά τις συλλογικές και ατομικές εργασιακές σχέσεις των μισθωτών στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και κοινωνικοασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ζητήματα. Την 11-5-2011 πραγματοποιείται η επόμενη Γενική 24ωρη απεργία της ΓΣΕΕ και της ΑΔΕΔΥ, όπου εκδίδεται κοινό ψήφισμα με το οποίο αναδεικνύονται σειρά αιτημάτων που αφορούν τις σχέσεις εργασίας στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα (π.χ. σεβασμός της συλλογικής αυτονομίας, εναντίωση στην εκ περιτροπής εργασία και τις ελαστικές μορφές απασχόλησης, αντιμετώπιση της ανεργίας, αποτροπή των απολύσεων, εναντίωση στις μεταβολές του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στις ΔΕΚΟ κ.λπ.) Τον Ιούνιο του 2011 εντείνονται οι απεργιακές κινητοποιήσεις των τριτοβάθμιων συνδικάτων, καθώς η ΓΣΕΕ πραγματοποιεί, στις 9-6-2011, 24ωρη απεργία με στόχο την ανάδειξη των μετατροπών στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και στις εργασιακές σχέσεις των ΔΕΚΟ, ενώ η ΑΔΕΔΥ πραγματοποιεί 4ωρη στάση εργασίας. Την 15-6-2011, η ΓΣΕΕ και η ΑΔΕΔΥ πραγματοποιούν 24ωρη απεργία και την 28 και 29-6-2011 πραγματοποιούν 48ωρη απεργία με αιτήματα καθαρά πολιτικού χαρακτήρα, αναδεικνύοντας την αντίθεσή τους συνο-

λικά στη λεγόμενη «μνημονιακή πολιτική». Στις 5-10-2011, η ΓΣΕΕ μαζί με την ΑΔΕΔΥ προκηρύσσουν 24ωρη απεργία με αφορμή την εφαρμογή στη πράξη του μέτρου της εργασιακής εφεδρείας στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα της οικονομίας. Η απεργία ήταν το αποκορύφωμα μιας σειράς δράσεων που προηγήθηκαν με καταλήψεις χώρων εργασίας και δημόσιων υπηρεσιών. Στις 19 και 20 του Οκτώβρη 2011, πραγματοποιείται νέα 48ωρη απεργία από την ΓΣΕΕ και την ΑΔΕΔΥ με αίτημα την απόσυρση του πολυνομοσχεδίου, καθώς επίσης ενάντια στα μέτρα του μεσοπρόθεσμου προγράμματος. Το κύριο χαρακτηριστικό της, ειδικά την πρώτη ημέρα της απεργίας, ήταν η μεγάλη μαζικότητα τόσο στη συμμετοχή των εργαζομένων στην απεργία όσο και στο συλλαλητήριο που οργανώθηκε στο κέντρο της Αθήνας, όπου κατά γενική εκτίμηση ήταν το μεγαλύτερο μετά την μεταπολίτευση, ακόμη και από την απεργία για το ασφαλιστικό σύστημα Γιαννίτση, του 2001. Στις 1 Δεκεμβρίου 2011 πραγματοποιείται νέα 24ωρη απεργία της ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ με κύρια αιτήματα την ανάκληση των περιοριστικών οικονομικών πολιτικών, της εργασιακής εφεδρείας, της ανατροπής των σ.σ.ε., τις καταργήσεις και συγχωνεύσεις υπηρεσιών και την ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων.

Σε Κλαδικό επίπεδο, αυτό που ξεχώρισε ιδιαίτερα ήταν η κινητοποίηση του συνδικάτου της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ, όπου, στις 12 Οκτωβρίου 2011, κατέλαβε το Κέντρο Έκδοσης Λογαριασμών της ΔΕΗ με σκοπό να μπλοκάρει την έκδοση των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, που αφορούσαν το «ειδικό τέλος ακίνητης περιουσίας». Η κινητοποίηση είχε τη συμπαράσταση των πολιτών και άλλων κλάδων εργαζομένων, επειδή ο λόγος για τον οποίο πραγματοποιήθηκε αφορούσε όχι μόνο στενά κλαδικά αιτήματα, αλλά έθετε ένα γενικότερο αίτημα για την υπεράσπιση του εισοδήματος όλων των εργαζομένων και αποτροπής ενός επιπλέον κεφαλικού φόρου για όλους. Σε παρόμοιου τύπου δράσεις η ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ ανακοίνωσε ότι θα μπλοκάρει, με συνεργεία της, την επιχειρούμενη διακοπή ρεύματος από όποιο νοικοκυριό αδυνατεί να πληρώσει το «ειδικό τέλος». Μάλιστα, στις 25 του Οκτώβρη, καταλαμβάνει τα γραφεία της διεύθυνσης πληροφορικής για να μπλοκάρει την έκδοση των λογαριασμών που έχουν σχέση με το λεγόμενο «χαράτσι» στα ακίνητα. Η κατάληψη έληξε με την επέμβαση των δυνάμεων καταστολής (ΜΑΤ) και την σύλληψη μελών της διοίκησης της ΓΕΝΟΠ–ΔΕΗ και του Προέδρου της, Ν. Φωτόπουλου.

Όσον αφορά τις απεργίες σε επιχειρησιακό επίπεδο, στον ιδιωτικό τομέα, η πιο σημαντική κινητοποίηση είναι η απεργία διαρκείας και η κατάληψη του εργοστασίου της «Ελληνικής Χαλυβουργίας Α.Ε.», από τους εργάτες στον Ασπρόπυργο και η κινητοποίηση στον τηλεοπτικό σταθμό του ALTER.

Η απεργία στην «Ελληνική Χαλυβουργία», η οποία απασχολεί περί τους 400 εργάτες, ξεκίνησε στις 31 Οκτώβρη 2011. Βασική αιτία, ήταν η πρόθεση της διοίκησης να απολύσει 51 εργάτες και να επιβάλει 5ωρη εργασία με μείωση κατά 40% των μισθών τους, καθώς επίσης ελαστικές σχέσεις εργασίας, απλήρωτες υπερωρίες, κατάργηση ασφαλιστικών δικαιωμάτων και γενικά την κατάργηση των Συλλογικών Συμβάσεων. Αποτελεί δε την μεγα-

λύτερη απεργιακή κινητοποίηση που έχει δει η βιομηχανική εργατική τάξη εδώ και δεκαετίες. Η κινητοποίηση αυτή συνεχίζεται ακόμη έχοντας πετύχει την αμέριστη συμπαράσταση ενός μεγάλου μέρους των εργαζομένων άλλων κλάδων, αλλά και γενικότερα της κοινής γνώμης. Η αλληλεγγύη πήρε διάφορες μορφές. Από ψηφίσματα συμπαράστασης και επισκέψεις επιτροπών εργαζομένων από πολλούς εργασιακούς χώρους, έως και την υλική και οικονομική βοήθεια προς τους απεργούς και τις οικογένειές τους με τρόφιμα, φάρμακα, χρήματα κλπ.

Στον τηλεοπτικό σταθμό του Alter η κινητοποίηση των εργαζομένων ξεκίνησε από τις 7 Σεπτεμβρίου 2011 με επίσχεση εργασίας για την καταβολή δεδουλευμένων, την αποτροπή απολύσεων και την μη βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας. Οι εργαζόμενοι συνέχισαν με κατάληψη του χώρου του σταθμού, προβάλλοντας τα αιτήματά τους μέσω του τηλεοπτικού σταθμού, ο οποίος φιλοξενεί και δίνει βήμα σε επιτροπές αγώνα και άλλων κλάδων εργαζομένων. Η συμπαράσταση που γνώρισε έως τώρα η απεργία είναι πολύ μεγάλη και εκδηλώνεται από τους εργαζόμενους σε όλα τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, αλλά και σε άλλους εργασιακούς χώρους που πλήττονται και αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα.

Το βασικό στοιχείο που αναδεικνύουν οι δύο αυτές απεργίες, αλλά και κινητοποίηση της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ, είναι αυτό της εργατικής αλληλεγγύης, ένα από τα πιο βασικά όπλα του εργατικού κινήματος σε όλη την ιστορική του διαδρομή.

Στο δημόσιο τομέα, οι κινητοποιήσεις πήραν μαζικό χαρακτήρα με 24ωρες και 48ωρες απεργίες, αλλά και καταλήψεις χώρων εργασίας σχεδόν σε όλα τα υπουργεία και οργανισμούς (π.χ. στην ΕΡΤ ή σε νοσοκομεία), ιδιαίτερα τον Οκτώβριο του 2011, όταν οι εργαζόμενοι και οι συνδικαλιστικοί τους φορείς ήρθαν αντιμέτωποι με το φάσμα της απόλυσης από την εφαρμογή του μέτρου της εφεδρείας. Η κατάληψη των υπουργείων πήρε τόσο μεγάλη έκταση, με αποτέλεσμα για αρκετές ημέρες να έχει δυσλειτουργίες ο κρατικός μηχανισμός. Τον ίδιο μαζικό χαρακτήρα είχαν οι κινητοποιήσεις στο χώρο των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς με συνεχείς 24ωρες απεργίες, αλλά και στο χώρο της υγείας, όπου η πολιτική περιορισμού των δαπανών οδηγεί μεγάλες νοσοκομειακές μονάδες σε υπολειτουργία λόγω μη επαρκούς χρηματοδότησής τους, καθώς επίσης και σε ραγδαία επιδείνωση τόσο των συνθηκών εργασίας όσο και του επιπέδου παροχής υγειονομικών υπηρεσιών. Οι κινητοποιήσεις στο χώρο της υγείας ανέδειξαν και αυτές το στοιχείο της κοινωνικής αλληλεγγύης, με την προσπάθεια των εργαζομένων σε αυτές, να μην πληρώνουν οι ασθενείς το αντίτιμο της επίσκεψης στα νοσοκομεία, αναδεικνύοντας το δημόσιο και κοινωνικό χαρακτήρα της υγείας. Επιπρόσθετα, οι τακτικές γενικές συνελεύσεις στους χώρους εργασίας και η εκλογή απεργιακών επιτροπών προκειμένου να οργανωθεί όσο το δυνατόν καλύτερα η οργάνωση του αγώνα (με ενημερώσεις, περιφρουρήσεις, μοίρασμα υλικού κλπ.), ο συντονισμός πολλών συνδικάτων μεταξύ τους συνιστούν, το σπάσιμο του τεχνητού διαχωρισμού ανάμεσα σε εργαζόμενους του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, καθώς επίσης η συμπαράσταση ανάμεσα στους

εργαζόμενους διαφόρων κλάδων, είναι τα καινούρια στοιχεία της περιόδου, τα οποία είχαν να συμβούν αρκετές δεκαετίες.[7]

Τέλος, αυτό που μπορούμε να πούμε ως γενική παρατήρηση σε σχέση με το προφίλ των απεργιών είναι ότι αγκάλιασαν κυρίως το κομμάτι εκείνο της μισθωτής εργασίας που διέπονταν έως τώρα με σταθερές εργασιακές σχέσεις πλήρους απασχόλησης και από σταθερό θεσμικό πλαίσιο εργασιακών σχέσεων και συλλογικών συμβάσεων. Από την στιγμή που η πολιτική βούληση επέλεξε να επιμερίσει όλο σχεδόν το βάρος της αναπαραγωγής του οικονομικού κύκλου στον παράγοντα εργασία, ήταν προφανές ότι την πίεση θα επωμίζονταν το σχετικά αναβαθμισμένο από άποψη εργασιακών σχέσεων, αλλά και το καλύτερα συνδικαλιστικά οργανωμένο τμήμα της μισθωτής εργασίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δαγτόγλου Π.Δ. (2005), *Συνταγματικό Δίκαιο, Ατομικά Δικαιώματα, 2η Έκδοση*, Αθήνα - Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Ιωάννου Χ., «Η άνιση ανάπτυξη του συνδικαλισμού. Οι απεργίες 1976-1981», περιοδικό *«Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων»*, Απρίλιος 1997, τεύχος 6.
- Καζάκος Ά., *Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο, Ουσιαστικό Δίκαιο και Δικονομικά Ζητήματα,* τόμος Ι, εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2009.
- Καρατζάς Χ., *Οι Εργασιακές Σχέσεις. Μετά τις ρυθμίσεις των νέων εργατικών νόμων 2010*, εκδόσεις Π.Ι.Μ. Εργασιακή, Αθήνα 2010.
- Κατσανέβας Θ., «Η εξέλιξη των απεργιών στην Ελλάδα», π. *«Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων»*, Ιούλιος 1996, τεύχος 3.
- Κατσορίδας Δ., «Οικονομικοί κύκλοι και απεργιακά κύματα», περιοδικό Ενημέρωση (ΙΝ.Ε/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ), Απρίλιος 2000, τεύχος 58.
- Κατσορίδας Δ. - Κολλιάς, Γ., «Η εξέλιξη των απεργιών στην Ελλάδα», στον τόμο *«Εργασία 2002»*, του Ινστιτούτου Αστικού Περιβάλλοντος και Ανθρώπινου Δυναμικού του Παντείου Πανεπιστημίου.
- Κατσορίδας Δ., *Βασικοί σταθμοί του εργατικού - συνδικαλιστικού κινήματος στην Ελλάδα 1870-2001*, εκδόσεις ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ/ ΓΣΕΕ, Αθήνα 2008.
- Κουζής Γ., *Τα χαρακτηριστικά του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος: Αποκλίσεις και συγκλίσεις με τον ευρωπαϊκό χώρο*, Gutenberg, Αθήνα, 2007.
- Λεβέντης Γ., *Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο,* εκδόσεις Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας, 2η έκδοση, Αθήνα 2007.
- Ντάσιος Λ.Δ. (1984), *Εργατικό Δικονομικό Δίκαιο, Τόμος Β/ΙΙ, Απεργία και Δικαστική Επίλυση Διαφορών*, Αθήνα.
- Πίττας Γ., «Ο Οκτώβρης που έριξε την κυβέρνηση», περιοδικό *«Σοσιαλισμός*

7. Για περισσότερα δες το άρθρο του Γ. Πίττα, «Ο Οκτώβρης που έριξε την κυβέρνηση», περιοδικό *«Σοσιαλισμός από τα κάτω»*, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2011, τεύχος 89.

από τα κάτω», Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2011, τεύχος 89.

- Τσακίρης Θ., «Θεωρίες για την απεργία», Αθήνα 23-3-2005. Για περισσότερα δες, http://greekunions.woedpress.com/2010/11/23.

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1

Απεργοί, αριθμός απεργιών και χαμένες ώρες 1975-1999

Έτος	Απεργοί	Αριθμός απεργιών	Χαμένες ώρες
1975	46.374	142	1.743.363
1976	300.759	947	6.145.245
1977	559.858	569	9.643.823
1978	471.305	616	7.406.087
1979	1.262.443	588	12.255.273
1980	1.407.821	726	20.494.944
1981	401.757	466	5.690.988
1982	354.315	968	9.731.263
1983	224.265	585	3.881.889
1984	155.318	280	3.350.324
1985	785.725	456	7.660.879
1986	1.106.420	214	8.839.369
1987	1.609.175	249	16.537.686
1988	449.441	320	6.523.896
1989	795.744	207	9.280.631
1990	1.405.497	200	20.335.313
1991	476.582	161	5.839.663
1992	969.484	166	7.072.008
1993	501.274	83	3.509.044
1994	226.155	56	1.872.899
1995	120.250	43	660.630
1996	233.674	31	1.633.508
1997	216.799	36	1.522.577
1998	214.546	38	1.515.347
1999*	4.411	15	45.618

*Πηγή: Υπουργείο Εργασίας, *Τα στοιχεία αφορούν μόνο το πρώτο πεντάμηνο*

Πίνακας 2

Χαμένες ώρες από απεργίες κατά κλάδο 1975-1999

	Σύνολο	Ορυχεία Μεταλλεία Λατομεία	Βιομηχανία	Ηλεκτρι-σμός Ύδρευση	Οικοδομή-σεις-Δημόσια έργα	Εμπόριο	Μεταφορές Επικοινωνίες	Τράπεζες Ασφάλειες	Υπηρεσίες
1975	1.743.363	392.282	872.957	5.904	53.360	36.372	368.391	130	13.957
1976	6.145.245	352.051	2.532.714	546.721	81.698	195.313	1.630.292	516.294	146.494
1977	9.643.823	1.306.992	3.784.320	341.710	634.508	101.977	2.282.567	342.563	844.911
1978	7.406.087	158.362	1.670.317	344.545	1.017.767	153.550	2.290.756	474.348	466.231
1979	12.255.273	93.079	2.097.091	1.391.360	1.891.611	144.010	1.377.805	2.016.782	351.027
1980	20.494.944	169.392	1.946.297	876.405	3.771.940	129.291	2.471.331	4.778.737	2.309.361
1981	5.690.988	237.132	2.048.408	61.973	1.539.004	191.006	844.788	436.303	283.127
1982	9.731.263	413.365	4.815.041	16.504	555.162	199.436	317.784	3.635.228	126.463
1983	3.881.889	141.192	2.015.496	46.389	606.655	54.604	124.006	585.711	104.992
1984	3.350.324	211.890	2.219.068	19.318	507.421	49.143	98.349	1.888	153.046
1985	7.660.879	96.256	1.810.658	368.175	590.976	201.980	771.367	996.066	1.477.839
1986	8.839.369	27.320	367.696	330.336	626.848	41.736	1.566.792	735.537	1.469.960
1987	16.537.686	48.632	1.267.351	718.525	424.825	41.910	808.247	2.048.885	796.943
1988	6.523.896	193.440	1.680.103	898.618	303.827	181.289	511.763	224.217	1.603.168
1989	9.280.631	270.576	1.069.966	631.880	144.600	13.936	377.524	1.058.622	1.159.783
1990	20.335.313	828.602	960.821	4.119.374	180.773	9.750	1.354.609	5.012.001	1.480.631
1991	5.839.663	47.292	809.151	109.102	1.217.580	20.972	1.206.305	286.184	307.519
1992	7.072.008	133.862	1.006.516	144.887	1.211.792	**85.648**	104.158	77.274	65.832
1993	3.509.044	23.832	161.802	56.640	709.252	2.000	138.347	16.187	2.600
1994	1.872.899	28.456	68.966	448	408.028	320	14.688	448	176
1995	660.630	8.952	33.480		362.472				1.600
1996	1.633.508	2.768	124.944	7.960	311.352	7.440	13.184	2.472	2.048
1997	1.522.577								
1998	1.515.347								
1999	45.618								
Σύνολο	**173.192.267**	**5.185.725**	**33.363.163**	**11.036.774**	**17.151.451**	**1.861.683**	**18.673.053**	**23.245.877**	**13.167.708**

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας

Η ΘΕΣΜΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΕΛΙΞΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1990-2011)

του Γιάννη Κουζή

Α) Νομοθεσία πριν από την κρίση και το μνημόνιο

α) Ν.1892/1990

- Εισαγωγή ειδικού θεσμικού πλαισίου για την μερική απασχόληση(αρ. 38,39)
- Καθιέρωση της ελαστικής διευθέτησης του συνολικού εργάσιμου χρόνου 6μηνης διάρκειας με συλλογική συμφωνία (αρ.40)
- Καθιέρωση της τέταρτης βάρδιας το σαββατοκύριακο με 12ωρη ημερήσια απασχόληση (αρ.41)
- Καθιέρωση της σύνδεσης αμοιβής με την παραγωγικότητα(αρ.44)

β) Ν.2639/1998

- Συμπλήρωση του θεσμικού πλαισίου της μερικής απασχόλησης και επέκταση του τρόπου υπολογισμού της από την εβδομαδιαία σε 15ήμερη και μηνιαία βάση (αρ.2)
- Εισαγωγή της μερικής απασχόλησης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (αρ.2 παρ.15)
- Επαναρρύθμιση του καθεστώτος της εκ περιτροπής εργασίας με όρους μονομερούς επιβολής από τον εργοδότη (αρ.2 παρ.2)
- Επέκταση της ελαστικής διευθέτησης του εργάσιμου χρόνου σε ετήσια βάση (αρ.3)
- Διάβρωση του περιεχομένου των κλαδικών συμβάσεων με Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης, επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις και με ατομικές συμβάσεις σε περιοχές υψηλής ανεργίας (αρ.4)
- Ρύθμιση των όρων παροχής ανεξάρτητης εργασίας και αναγνώριση εξαρτημένης εργασίας σε περίπτωση σύμβασης έργου κατά αποκλειστική ή κύρια εργασία στον ίδιο εργοδότη (αρ.1)
- Καθιέρωση των ιδιωτικών γραφείων εύρεσης εργασίας (αρ. 5)

γ) Ν.2874/2000

- Επαναρρύθμιση της ελαστικής διευθέτησης του εργάσιμου χρόνου με κίνητρα μειωμένου ωραρίου προς τους εργαζόμενους για ετήσια διευθέτηση(αρ.5)
- Αύξηση του κόστους της υπέρβασης του ωραρίου όταν δεν γίνεται χρήση της ελαστικής διευθέτησης(αρ.1)
- Εισαγωγή κινήτρων για μερική απασχόληση κάτω των 20 ωρών εβδομαδιαίως με προσαύξηση 7,5%στο ωρομίσθιο(αρ.7)
- Ουσιαστική αύξηση του ορίου για τις ομαδικές απολύσεις για τις επιχειρήσεις των 50-199 εργαζομένων(αρ.9)

δ) Ν.2956/2001

- Καθιέρωση ειδικού θεσμικού πλασίου για τα γραφεία ενοικίασης εργαζομένων (αρ .20-22)

ε) Ν.3174/2003

- Εισαγωγή της μερικής απασχόλησης μέχρι 20 ώρες εβδομαδιαίως για υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα στο Δημόσιο (αρ.1-7)

στ) Π.Δ 81/2003

- Ρύθμιση του περιεχομένου των συμβάσεων ορισμένου χρόνου ως προς την ανώτατη διάρκεια και τις διαδοχικές ανανεώσεις

ζ) Π.Δ. 164/2004

- Ρύθμιση του περιεχομένου των συμβάσεων ορισμένου χρόνου στον δημόσιο τομέα

η) Π.Δ. 180/2004

- Ρύθμιση των συμβάσεων ορισμένου χρόνου στον ιδιωτικό τομέα

θ) Ν.3250/2004

- Εισαγωγή της μερικής απασχόλησης μέχρι 20 ώρες εβδομαδιαίως στο Δημόσιο, τους ΟΤΑ και τα ΝΠΔΔ για παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα

ι) Ν.3385/2005

- Μείωση του κόστους της προσαύξησης για υπέρβαση του εβδομαδιαίου ωραρίου από τις 40-48 ώρες από 505 σε 25%(αρ.1,παρ.1)
- Μείωση του κόστους της προσαύξησης για τις υπηρεσίες χωρίς άδεια από 150% σε 100%.(αρ.1,παρ.5)
- Εισαγωγή της 4μηνης ελαστικής διευθέτησης του χρόνου εργασίας με παράλληλη καθιέρωση επιτροπής διευθέτησης για την επίλυση των διαφορών(αρ.2, παρ.1)
- Κατάργηση του κινήτρου μείωσης του εργάσιμου χρόνου σε περίπτωση ετήσιας ελαστικής διευθέτησης(αρ.2,παρ.2)

ια) Ν.3429/2005

- Καθιέρωση δυνατότητας με δυσμενέστερους όρους αμοιβής και απόλυσης για τους νεοπροσλαμβανόμενους σε σχέση με το υφιστάμενο προσωπικό στις δημόσιες επιχειρήσεις(αρ.13)
- Καθιέρωση δυνατότητας κατάργησης του γενικού κανονισμού προσωπικού ακόμη και με νόμο σε περίπτωση αρνητικών οικονομικών αποτελεσμάτων στις δημόσιες επιχειρήσεις(αρ.14)

ιβ) Σειρά νομοθετημάτων για την χρήση εργολαβιών στον δημόσιο τομέα

ιγ) Σειρά νομοθετημάτων για την χρήση stages στον δημόσιο τομέα με όρους

καταστρατήγησης του θεσμού της μαθητείας και υποκατάστασης της κανονικής εργασίας.

Β) Νομοθεσία κατά την περίοδο της κρίσης πριν από το μνημόνιο

α) Ν.3846/2010

- Θέσπιση τεκμηρίου μισθωτής εργασίας για συμβάσεις έργου που παρατείνονται πέραν των 9 μηνών και υπό τον όρο της αποκλειστικής ή κύριας απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη (αρ. 1)
- Επαναρρύθμιση του καθεστώτος της ενοικίασης των εργαζομένων μέσω εταιριών προσωρινής απασχόλησης ορίζοντας ως ανώτατο χρόνο δανεισμού(συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσεων) και εξαιρετικά σε 18 μήνες (αρ.3)
- Επαναρρύθμιση του καθεστώτος της διαθεσιμότητας με δυνατότητα επιβολής της για οικονομικούς λόγους μέχρι 3 μήνες ανά ημερολογιακό έτος χωρίς τη δυνατότητα για άμεσα συνεχόμενη εφαρμογή του μέτρου (αρ.4)
- Καθιέρωση ανώτατης διάρκειας της μονομερούς επιβολής της εκ περιτροπής εργασίας στους 6 μήνες ανά ημερολογιακό έτος (αρ.2,παρ.3)
- Επέκταση της εφαρμογής της μερικής απασχόλησης στο σύνολο του δημόσιου τομέα (αρ.2, παρ.18)
- Καθιέρωση προσαύξησης 10% στο ωρομίσθιο για την υπερωριακή απασχόληση των εργαζόμενων με μειωμένο ωράριο (αρ.2, παρ.11)
- Καθιέρωση προσαύξησης στο ημερομίσθιο κατά 30% σε περίπτωση υπέρβασης του πενθήμερου με εξαίρεση εφαρμογής της στον επισιτισμό και στον τουρισμό (αρ .8)
- Εισαγωγή ειδικού θεσμικού πλαισίου για την τηλεργασία (αρ. 5)
- Επαναρρύθμιση του καθεστώτος ελαστικής διευθέτησης του εργάσιμου χρόνου με την κατάργηση της επιτροπής διευθέτησης των σχετικών συλλογικών διαφορών και την δυνατότητα προσφυγής στον ΟΜΕΔ (αρ. 7).

β) Ν.3833/2010

- Πάγωμα μισθών στο σύνολο του δημόσιου τομέα για το 2010(αρ.3)
- Απαγόρευση και κατάργηση των ΣΣΕ και ατομικών συμβάσεων στον δημόσιο τομέα που ανατρέπουν την εισοδηματική πολιτική (αρ.3, παρ.1)
- Κατίσχυση των διατάξεων για τη μείωση των αποδοχών στο δημόσιο τομέα έναντι των ισχυουσών ΣΣΕ (αρ.1, παρ.5)
- Μείωση κατά 30% του 13ου και 14ου μισθού στο σύνολο του δημόσιου τομέα (αρ.1, παρ.2)
- Μείωση κατά 12% του συνόλου των επιδομάτων στο σύνολο του δημόσιου τομέα (αρ.1, παρ.2)
- Μείωση των αποδοχών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα κατά 7% (αρ.1, παρ.7)
- Μείωση κατά 30% του ανώτατου ορίου των υπερωριών στον δημόσιο τομέα (αρ. 6)
- Αναστολή των προσλήψεων και των διορισμών στο δημόσιο για το 2010 με εξαίρεση την παιδεία, την υγεία και την ασφάλεια (αρ.10)

- Καθιέρωση της αρχής 1:5 για τις προσλήψεις και αποχωρήσεις στο Δημόσιο με εξαίρεση την παιδεία, την υγεία και την ασφάλεια (αρ.11,παρ.1,2)
- Μείωση κατά 30% των προσλήψεων προσωπικού με συμβάσεις αορίστου και ορισμένου χρόνου και έργου στο Δημόσιο για το 2010 (αρ.11,παρ.6)

γ) Ν.3844/2010

- Θέσπιση γενικού πλαισίου για την απελευθέρωση των υπηρεσιών και των κλειστών επαγγελμάτων.

Γ) Νομοθεσία στο πλαίσιο του μνημονίου

α) Ν.3845/2010

- Επέκταση των μηδενικών αυξήσεων στο σύνολο του δημόσιου τομέα και για το 2011 (αρ. 3)
- Περαιτέρω μείωση των αποδοχών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα κατά 3% (αρ 3, παρ.4)
- Καθορισμός του 13ου και του 14ου μισθού σε 500 ευρώ αντίστοιχα για το σύνολο των εργαζόμενων του δημόσιου τομέα που αμείβονται με μηνιαίες αποδοχές κάτω από τα 3.000 ευρώ (αρ. 3, παρ.6)
- Περαιτέρω μείωση των επιδομάτων κατά 8% στο σύνολο του δημόσιου τομέα (αρ. 3, παρ.1)
- Απασχόληση στο Δημόσιο ηλικιωμένων ανέργων (55-64 ετών)μέσω γραφείων ενοικίασης προσωπικού που επιχορηγούνται από το κράτος (αρ. 2, παρ.5)
- Καθιέρωση της επιταγής επανένταξης των ανέργων με το ποσό της επιδότησης για την απασχόλησή τους από επιδοτούμενες επιχειρήσεις (αρ. 3, παρ. 3)
- Άρση της αρχής της ευνοϊκότερης ρύθ-

μισης υπέρ των μισθωτών σε περίπτωση συρροής στις ΣΣΕ με δυνατότητα αρνητικής απόκλισης των ειδικότερων ΣΣΕ έναντι των γενικών ακόμη και έναντι της ΕΓΣΣΕ (αρ. 2, παρ.7)

- Καθιέρωση της σύμβασης απόκτησης εργασιακής εμπειρίας στον ιδιωτικό τομέα, διάρκειας 1 έτους σε νέους ανέργους μέχρι 24 ετών με αμοιβή του 80% του γενικού κατώτατου μισθού και με απαλλαγή των εργοδοτών από τις ασφαλιστικές εισφορές (αρ .2, παρ.6).

β) Ν.3847/2010

- Επανακαθορισμός του 13ου και του 14ου μισθού σε 400 ευρώ αντίστοιχα για το σύνολο των εργαζόμενων του δημόσιου τομέα με μηνιαίες αποδοχές κάτω από τα 2500 ευρώ (αρ. 1, παρ.1).

γ) Ν.3863/2010

- Καθιέρωση της ειδικής σύμβασης μαθητείας για νέους ηλικίας 15-18 ετών με αμοιβή το 70% του γενικού κατώτατου μισθού(αρ.74, παρ. 9)

- Καθιέρωση της δυνατότητας πρόσληψης νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας ηλικίας 18-24 ετών με αμοιβή το 84% του γενικού κατώτατου μισθού και κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών από τον ΟΑΕΔ(αρ. 74, παρ. 8)

- Μείωση κατά 20% του κόστους της υπερεργασίας και κάθε μορφής υπερωριακής απασχόλησης(αρ. 74, παρ. 10)

- Διευκόλυνση των ατομικών απολύσεων με τη μείωση μέχρι και κατά 3/4του χρόνου προειδοποίησης(από 24 σε 6 μήνες) που συνεπάγεται χαμηλότερο κόστος απόλυσης (αρ. 74, παρ. 2).

- Διευκόλυνση των ατομικών απολύσεων με τον περιορισμό του ποσού προκαταβολής της αποζημίωσης από 6 σε 2 μισθούς, με την επέκταση των δόσεων από 3 τριμηνιαίες κατά ανώτατο όριο σε διμηνιαίες και με την μείωση των ποσών των δόσεων από αντιστοιχία 3 μισθών σε 2 (αρ.74, παρ. 2).

- Αύξηση του ορίου για την ένταξη στο καθεστώς των ομαδικών απολύσεων από 4 σε 6 μηνιαίως για τις επιχειρήσεις από 20-150 εργαζόμενους, και από 2% στο 5% για τις επιχειρήσεις άνω των 150 εργαζόμενων (το όριο του 2% ίσχυε για τις επιχειρήσεις άνω των 200 εργαζόμενων (αρ.74, παρ.1)

- Εισαγωγή ειδικού ρυθμιστικού πλαισίου για το καθεστώς της εργολαβίας και της υπεργολαβίας (αρ. 68)

- Εισαγωγή πλαισίου μεταρρύθμισης του ΟΜΕΔ (αρ.73).

δ) Ν.3871/2010

- Κατάργηση του περιεχομένου των διαιτητικών αποφάσεων που για την περίοδο 2010-12 προβλέπουν μισθολογικές αυξήσεις πέραν των οριζόμενων από την ΕΓΣΣΕ της αντίστοιχης περιόδου(αρ. 51).

η) Ν.3899/2010

- Επέκταση της διάρκειας της σύμβασης δοκιμής που η λήξη της δεν συνεπάγεται καταβολή αποζημίωσης από τους 2 στους 12 μήνες και διευκόλυνση των απολύσεων σε συμβάσεις αορίστου χρόνου που καταγγέλλονται στους 12 μήνες (αρ.17, παρ.5α)

- Επέκταση της συνολικής ανώτατης διάρ-

κειας δανεισμού εργαζομένων από τους 18 στους 36 μήνες (αρ. 17, παρ.4)

- Επέκταση της ανώτατης διάρκειας της επιβαλλόμενης εκ περιτροπής εργασίας από 6 σε 9 μήνες ανά ημερολογιακό έτος (αρ. 17, παρ.3)
- Κατάργηση της προσαύξησης στο ωρομίσθιο της μερικής απασχόλησης σε περίπτωση υπερωρίας και απασχόλησης με εβδομαδιαία εργασία κάτω των 20 ωρών (αρ. 17, παρ.1, 2)
- Εισαγωγή των ειδικών επιχειρησιακών ΣΣΕ με περιεχόμενο διάβρωσης του κατώτατου κλαδικού μισθού (αρ.13)
- Καθιέρωση της(μη δεσμευτικής) γνωμοδότησης του Συμβουλίου Κοινωνικού Ελέγχου της Επιθεώρησης Εργασίας για την αναγκαιότητα υπογραφής ειδικών επιχειρησιακών ΣΣΕ (αρ.13)
- Αναγνώριση της δυνατότητας μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία σε κάθε επίπεδο συλλογικής διαφοράς (αρ.14)
- Επέκταση της αναστολής για 10 ημέρες του απεργιακού δικαιώματος και στην περίπτωση μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία από την εργοδοτική πλευρά (αρ.14)
- Η διαιτησία είναι πλέον αρμόδια μόνο για τους βασικούς μισθούς, αντί για το σύνολο, της συλλογικής διαφοράς (αρ.14)
- Επισήμανση της ιδιαίτερης έμφασης των αποφάσεων στο πλαίσιο του ΟΜΕΔ στην οικονομική κατάσταση, την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα του κρινόμενου πεδίου της συλλογικής διαφοράς (αρ.14)

- Καθιέρωση της ομοφωνίας ανάμεσα σε εργοδότες και συνδικάτα που συνθέτουν το ΔΣ του ΟΜΕΔ για την επιλογή των μεσολαβητών και των διαιτητών (αρ. 14)
- Προσαρμογή του δικαστικού ελέγχου των διαιτητικών αποφάσεων στο νέο πλαίσιο της τυπικής τους νομιμότητας (αρ.14)
- Επιβολή μηδενικών αυξήσεων στο σύνολο του δημόσιου τομέα (αρ. 3, παρ. 1)
- Μείωση κατά 10% των αποδοχών στις ΔΕΚΟ για όσους αμείβονται με αποδοχές άνω των 1.800 ευρώ μηνιαίως (αρ. 2, παρ, 18)
- Επιβολή μετατάξεων στις ΔΕΚΟ χωρίς την υποχρέωση διατήρηση των δικαι-

ωμάτων της προηγούμενης θέσης απασχόλησης(αρ. 2, παρ.22)

- Κατίσχυση των μέτρων απορρύθμισης στον δημόσιο τομέα έναντι αντίθετου περιεχομένου ΣΣΕ και ΔΑ (αρ. 2, παρ.21)
- Κατάργηση όλων των εξαιρέσεων του κανόνα 1:5 για τη σχέση προσλήψεων και αποχωρήσεων στον δημόσιο τομέα (αρ. 3, παρ.1)
- Περιορισμός κατά 15%στις προσλήψεις στο Δημόσιο με σύμβαση ορισμένου χρόνου και έργου σε σχέση με το 2010 (αρ. 3, παρ.4)
- Μείωση κατά 10% των αποδοχών των εργαζομένων στον όμιλο της ΑΤΕ όσων υπερβαίνουν τα 1800 ευρώ μηνιαίως(αρ. 11)

ε) Ν.3920/2011

- Κατάργηση των ισχυουσών ΣΣΕ και των κανονισμών προσωπικού στους φορείς των αστικών συγκοινωνιών (αρ.12, παρ.1)
- Έναρξη διαδικασίας συλλογικών διαπραγματεύσεων στις αστικές συγκοινωνίες για νέο περιεχόμενο ΣΣΕ και κανονισμών προσωπικού (αρ. 12, παρ. 2,3)
- Απαγόρευση προσφυγής της εργατικής πλευράς στον ΟΜΕΔ σε περίπτωση αδιεξόδου των συλλογικών διαπραγματεύσεων για νέα ΣΣΕ και κανονισμούς προσωπικού στις αστικές συγκοινωνίες (αρ. 12, παρ. 6)
- Επιβολή με νόμο του περιεχομένου των εργασιακών σχέσεων σε περίπτωση αδιεξόδου των συλλογικών διαπραγματεύσεων στις αστικές συγκοινωνίες(αρ. 12, παρ.4)
- Επανεφαρμογή του νόμου για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις με βάση το νέο εργασιακό καθεστώς που έχει συμφωνηθεί ή με νόμο επιβληθεί στις αστικές συγκοινωνίες (αρ. 12, παρ.7)
- Κατίσχυση των ρυθμίσεων για τις μετατάξεις του πλεονάζοντος προσωπικού στις αστικές συγκοινωνίες έναντι κάθε αντίθετου νόμου ή ΣΣΕ (αρ.12)

στ) Ν.3979/2011

- Αύξηση του εβδομαδιαίου ωραρίου στον δημόσιο τομέα από 37,5 σε 40 ώρες (αρ.41)

ζ) Ν.3986/2011

- Αρση του σπουδαίου λόγου σε περίπτωση πρόωρης καταγγελίας στις μακροχρόνιες συμβάσεις ορισμένου χρόνου (πχ. τράπεζες)(αρ. 40)
- Επέκταση της ανώτατης διάρκειας των συμβάσεων ορισμένου χρόνου μετά από 3 διαδοχικές ανανεώσεις από τους 24 στους 36 μήνες (αρ.41, παρ.3)
- Καθιέρωση της χωρίς όρια δυνατότητας ανανέωσης των συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε περίπτωση αντικειμενικού λόγου όπως αυτός προκύπτει από μια ευρύτατη ενδεικτική απαρίθμηση (αρ. 41, παρ.1,2)
- Εισαγωγή της δυνατότητας πρόσληψης νέων ηλικίας 18-25 ετών για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας με αμοιβή το 80% του γενικού κατώτατου μισθού για διάστημα μέχρι 2 ετών (αρ. 43)
- Επέκταση του χρόνου υπέρβασης του ημερήσιου ωραρίου από 4 σε 6 μήνες σε

περίπτωση ετήσιας ελαστικής διευθέτησης του χρόνου εργασίας (αρ. 42)

- Παροχή της δυνατότητας συμφωνιών για ελαστική διευθέτηση του εργάσιμου χρόνου στις επιχειρήσεις , όταν απουσιάζουν τα συνδικάτα και τα συμβούλια εργαζομένων, και με ενώσεις προσώπων στις οποίες συμμετέχει το 20% των εργαζομένων για τις επιχειρήσεις άνω των 20 εργαζομένων και το 15% αντίστοιχα για τις επιχειρήσεις κάτω των 20 εργαζόμενων (αρ. 42, παρ. 6)
- Εισαγωγή της εθελοντικής μετατροπής της πλήρους απασχόλησης σε μερική στον δημόσιο τομέα με μείωση έως και 50% του ωραρίου για διάστημα 5 ετών((αρ. 37, παρ. 5)
- Εισαγωγή του καθεστώτος της εργασιακής εφεδρείας στον δημόσιο τομέα με καταβολή του 60% του βασικού μισθού για το πλεονάζον προσωπικό (αρ. 37, παρ. 7)
- Καθιέρωση της δυνατότητας αποχώρησης με εθελούσια έξοδο των υπαγόμενων στο καθεστώς της εργασιακής εφεδρείας στο Δημόσιο (αρ. 37, παρ. 7)
- Επέκταση της σχέσης 1:5 προσλήψεων και αποχωρήσεων στο Δημόσιο μέχρι το 2015 (αρ. 37. παρ.3)
- Καθιέρωση της σχέσης 1:10 μεταξύ προσλήψεων και αποχωρήσεων στο Δημόσιο για το 2011 (αρ. 37, παρ. 3)
- Περιορισμός των προσλήψεων με σύμβαση ορισμένου και έργου στο Δημόσιο κατά 50% για το 2011 και κατά 10% για την περίοδο 2012-15 (αρ. 37, παρ. 3)
- Μείωση της επιδότησης των ανέργων σε 450 ημερήσια επιδόματα ανά 4ετία από το 2011 και σε 400 από το 2012-15.

η) Ν.4024/2011

- Εισαγωγή της προσυνταξιοδοτικής διαθεσιμότητας με το 60% του βασικού μισθού σε περίπτωση κατάργηση των οργανικών θέσεων στο Δημόσιο για και αυτοδίκαιη απόλυση για όσους συμπληρώνουν τα 55 έτη και 35 χρόνια προϋπηρεσίας στο τέλος του 2013 (αρ. 33)
- Ειδική ρύθμιση της εργασιακής εφεδρείας στο Δημόσιο με σχέση ιδιωτικού δικαίου για διάστημα 1-2 χρόνων πριν από την οριστική αποχώρηση και με την καταβολή του 60% του βασικού μισθού που συμπεριλαμβάνει και την αποζημίωση απόλυσης (αρ. 34)
- Εισαγωγή του ενιαίου μισθολογίου στο Δημόσιο με όρους συνολικής υποβάθμισης (αρ. 12-32)
- Κατίσχυση των επιχειρησιακών έναντι των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ σε περίπτωση συρροής και ανεξάρτητα από το περιεχόμενό τους με την τυπική κατάργηση αλλά την ουσιαστική διατήρηση του περιεχομένου αρνητικής απόκλισης των ειδικών επιχειρησιακών ΣΣΕ (αρ. 37, παρ. 5)
- Αναγνώριση της δυνατότητας υπογραφής επιχειρησιακών ΣΣΕ σε περίπτωση απουσίας σωματείου και από ένωση προσώπων που εκπροσωπεί τα 3/5 του προσωπικού της επιχείρησης (αρ. 37, παρ.1)
- Αναστολή της επέκτασης εφαρμογής των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών ΣΣΕ μέχρι το τέλος του 2013 (αρ. 37, παρ.6).

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ (ΣΕΣ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Εκτελεστική Επιτροπή της ΣΕΣ στη συνεδρίασή της στις 7 Μαρτίου 2012 εξέφρασε την πλήρη αλληλεγγύη της στους Έλληνες εργαζόμενους, οι οποίοι πλήττονται σοβαρά και ανεπανόρθωτα από την απώλεια εισοδήματος και θέσεων εργασίας, γεγονός που διαβρώνει την ικανότητά τους να αντεπεξέλθουν στις αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης.

Η ΣΕΣ διακηρύσσει την αλληλεγγύη της στα Ελληνικά συνδικάτα και στον αγώνα τους κατά της πρωτοφανούς επίθεσης ΔΝΤ-Ε.Ε-ΕΚΤ που μεθοδικά καταλύει θεμελιώδη εργασιακά δικαιώματα και αποδομεί τους εργασιακούς θεσμούς και το κοινωνικό κράτος στερώντας από τους εργαζόμενους κάθε θεσμική ικανότητα να υπερασπιστούν τον εαυτό τους. Συγκεκριμένα, οι ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις παρεμποδίζονται, οι συλλογικές συμβάσεις καταργούνται και τα συνδικάτα υφίστανται εκφοβισμό με την απαράδεκτη απόφαση για κλείσιμο των οργανισμών Εργατικής Εστίας και Κατοικίας ,ενώ επιχειρείται η συστηματική κατάλυση του κοινωνικού διαλόγου και η αντικατάστασή του από αυταρχική μονομέρεια που καθιστά περιττή την ύπαρξη των εθνικών κοινωνικών εταίρων.

Η Ελλάδα ωθείται σε μια από τις βαθύτερες οικονομικές υφέσεις της σύγχρονης εποχής με πρόβλεψη να φθάσει σωρευτικά επίπεδα ύφεσης της τάξεως του 25%-30% που απαντώνται σε καιρό πολέμου. Οι εργαζόμενοι, οι συνταξιούχοι και οι οικογένειές τους έχουν οδηγηθεί σε έναν άνευ προηγουμένου για την μεταπολεμική ιστορία της χώρας επιβεβλημένο κύκλο θυσιών. Η πλέον δραστική μείωση σε πρωτογενές έλλειμμα προϋπολογισμού στην Ευρώπη τα τελευταία 30 χρόνια επιτεύχθηκε στην Ελλάδα ως συνέπεια της πτωχοποίησης των Ελλήνων. Με περισσότερους από ένα εκατομμύριο άνεργους, σχεδόν το 30% του πληθυσμού ζει κάτω από το όριο της φτώχειας. Σχεδόν 250.000 άνθρωποι επιβιώνουν από την προσφορά καθημερινού συσσιτίου.

Εντούτοις, νέα μέτρα λιτότητας διαρκώς συσσωρεύονται στα ήδη υπάρχοντα. Ο εθνικός κατώτερος μισθός - η τελευταία ασπίδα προστασίας των χαμηλόμισθων - μειώθηκε πρόσφατα κατά 22% (32% για τους νέους εργαζόμενους), κίνηση που θα οδηγήσει σε μια συνολική απώλεια της τάξεως του 40% καθώς και στην κατάργηση μιας σειράς επιδομάτων, Τον Ιούνιο αναμένονται νέα μέτρα.

Η ΣΕΣ παρακολουθεί με βαθύτατη ανησυχία την κατάσταση στην Ελλάδα, η οποία ξεπερνά κατά πολύ κάθε έννοια δημοσιονομικής πειθαρχίας επιβάλλοντας βίαια ένας επίπεδο εξαθλίωσης που κανείς δεν μπορεί να αποδεχθεί και οδηγώντας τη χώρα σε οικονομική, πολιτική και κοινωνική άβυσσο με τριτοκοσμικές εργασιακές συνθήκες.

Πραγματικά, ανησυχούμε για τις επιπτώσεις που έχει η περίπτωση της Ελλάδας για την Ευρώπη και τους θεσμούς που υποστηρίζουν τον κοινωνικό και πολιτικό πολιτισμό της Ευρώπης. Εκφράζουμε την αγανάκτησή μας για την πρόταση να δοθεί προτεραιότητα στην αποπληρωμή δανείων σε βάρος συντάξεων, μισθών ή σε βάρος κάθε κοινωνικής ανάγκης μέσω ενός ειδικού λογαριασμού, στον οποίο θα συγκεντρώνονται όλα τα δημόσια έσοδα, ωθώντας τη χώρα σύντομα σε εσωτερική πτώχευση.

Η πορεία αυτή είναι απαράδεκτη. Η Ελλάδα έχει ανάγκη από επιλογές υπέρ της ανάκαμψης σε πνεύμα πραγματικής αλληλεγγύης και συνοχής με προτεραιότητα στους ανθρώπους έναντι των αγορών.

Η ΣΕΣ επιβεβαιώνει την πρόταση της για εφαρμογή ενός κοινοτικού «Σχεδίου Μάρσαλ» με στόχο την ανάπτυξη, την απασχόληση και τις καινοτόμες επενδύσεις: ένα σύμφωνο αλληλεγγύης στην Ε.Ε για οικονομικά βιώσιμες και κοινωνικά αποδεκτές λύσεις με αποτελεσματική συμμετοχή των συνδικάτων. Καλούμε τους πιστωτές της Ελλάδας και τις Ελληνικές αρχές να μην προχωρήσουν σε περαιτέρω συμπίεση μισθών και συντάξεων ούτε σε επιβολή νέων φόρων. Έχει μεγάλη σημασία για τη χώρα η επιμονή σε εναλλακτικές μορφές μείωσης του χρέους και του ελλείμματος. Η δίκαιη είσπραξη φόρων, η αποτελεσματική χρήση των διαρθρωτικών ταμείων για επενδύσεις, η αναθεώρηση των υπερβολικών αμυντικών δαπανών της Ελλάδας και η χαλάρωση των αμυντικών αναγκών της μέσα από την κατοχύρωση των Ελληνικών συνόρων από την Ευρώπη, η περικοπή περιττών και όχι κοινωνικών δαπανών είναι απλά κάποιες από τις διαθέσιμες εναλλακτικές.

Η ΣΕΣ και οι οργανώσεις μέλη της θα παραμείνουν σε επαγρύπνηση και ενεργές στην πρώτη γραμμή μιας Πανευρωπαϊκής προσπάθειας για τη διάσωση της Ελλάδας, μέσα από καμπάνιες και πρωτοβουλίες, την αναζήτηση συμμαχιών και το συντονισμό εκδηλώσεων υψηλής προβολής με στόχο, μεταξύ άλλων, να ανακοπεί η πορεία εξάπλωσης σε όλη την Ευρώπη της θανατηφόρας συνταγής που χρησιμοποιήθηκε στην Ελλάδα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ

4 Μαρτίου 2012.
Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε (Σ. Ρομπόλης) σε συνάντηση συνδικαλιστικών στελεχών του Εργατικού Κέντρου Ναυπλίου με θέμα: *«Σύγχρονες εξελίξεις στις εργασιακές σχέσεις, στον κατώτατο μισθό και στην κοινωνική ασφάλιση».*

12-16 Μαρτίου 2012.
Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε (Α. Καψάλης) σε ημερίδες των Γερμανικών Συνδικάτων στο Βερολίνο, Λιούμπεκ, Ανόβερο, Αμβούργο με θέμα: *«Η δημοκρατία στο απόσπασμα»*. Από ελληνικής πλευράς συμμετείχαν επίσης ο Παναγιώτης Κατσαρός απεργός της Χαλυβουργικής και Ντίνα Δσκαλοπούλου απεργός Ελευθεροτυπίας.

19 - 22 Μαρτίου 2012.
Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε (Σ. Ρομπόλης) σε διημερίδα που διοργανώθηκε στις Βρυξέλες στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με θέμα: *«Οικονομική κρίση και κοινωνικά δικαιώματα».*

22 Μαρτίου 2012.
Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε (Α. Καψάλης) σε ημερίδα του Εργατικού Κέντρου Τρικάλων με θέμα, *«Κοινωνικά δικαιώματα και συλλογικές διαπραγματεύσεις μετά την υιοθέτηση του Μνημονίου 2»*.

26 Μαρτίου 2012.
Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε (Α. Καψάλης) σε ημερίδα που διοργάνωσε η Εργατική Λέσχη Ν. Σμύρνης με θέμα, *«Εργατικό Δίκαιο και κοινωνικά δικαιώματα στην εποχή του Μνημονίου».*

